

**Protokół XXXIX posiedzenia
Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w dniu 16 lipca 2025 r.**

Obecni: przewodniczący RG: prof. M. Pałys
wiceprzewodniczący RG: prof. G. Borkowska, prof. St. Kistryn
członkowie prezydium RG: mgr A. Andrzejczyk, prof. K. Byrka, prof. K. Diks, mgr inż. P. Góra, prof. R. Łukasik, prof. Z. Miatkowski, prof. T. Miczka, prof. B. Rymsza, dr inż. J. Szczërba, prof. J. Szmìdt, prof. J. W. Wiktor, prof. J. Zwoździak
pozostali członkowie RG: prof. dr hab. T. Bączek, mgr K. Bonas, mgr E. Chodzyńska, prof. dr hab. A. Przyłuska-Fiszer, mgr inż. K. Różaniecka-Zwolińska, prof. dr hab. D. Sosnowska, prof. dr hab. M. Szyndel, J. Wrona
zaproszeni goście: prof. dr hab. n. med. A. Górski (Komisja ds. Etyki w Nauce), prof. dr hab. H. Paluszkiewicz (Komisja Dyscyplinarna RGNiSW), prof. dr hab. Ewa Gruza (KPN), prof. B. Kaniewska (KRASP), dr hab. B. Marcinkowska (KRUPed), prof. dr hab. A.Z. Nowak (KRASP), prof. dr hab. B. Ostoja Lniski (KRUA), prof. K. Zaremba (PW), prof. dr hab. K. Szoszkiewicz (UP w Poznaniu), prof. W. Tłokiński (KRZaSP), p. A. Kulesza (KRASP), prof. dr hab. N. Sobczak (PAN), prof. H. Skarżyński (RGIB), dr hab. inż. J. Uriasz, (PKA), prof. T. Burczyński (IPPT PAN), dr O. Witkowska-Piłaszewicz (RMN), dr A. Tokaj-Krzewska (NCBR), B. Dołęga (KSN NSZZ „Solidarność”), prof. dr hab. K. Chałasińska-Macukow (UW), prof. M. Krawczyk, D. Olko (Sejm RP), dr hab. inż. K. Bakula (MNiSW), prof. J. Urbanik (MS), W. Gąsowski (MI), A. Hejduk-Domańska (MKiDN), A. Wiśniewski (MKiDN), A. Podgórska (MSWiA)

Część otwarta posiedzenia (członkowie RGNiSW i zaproszeni goście)

I. Otwarcie posiedzenia

Prof. Marcin Pałys, przewodniczący Rady Głównej, otworzył posiedzenie i przywitał członków Rady Głównej oraz wszystkich zaproszonych gości na otwartym posiedzeniu Prezydium Rady Głównej.

II. Przyjęcie porządku obrad

Członkowie Prezydium RG przyjęli jednogłośnie porządek obrad.

III. Dyskusja nt. „Czy na nieetyczne zachowania można reagować skuteczniej?”

Przewodniczący RG, prof. Pałys, przedstawił prelegentów głównych tez do dyskusji:

- prof. dr hab. Ewę Gruzę - Przewodniczącą Komitetu Polityki Naukowej,
- prof. dr hab. Hannę Paluszkiewicz - Przewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej RGNiSW oraz
- prof. dra hab. n. med. Andrzeja Górskiego - Przewodniczącą Komisji do spraw Etyki w Nauce.

Na wstępie prof. Pałys zauważył, że zjawisku nieetycznych zachowań można przeciwdziałać wykorzystując mechanizmy zewnętrzne (przepisy prawa powszechnie obowiązującego) lub wewnętrzne (samoregulacja, komisje etyczne i procedury dyscyplinarne w jednostkach naukowych). Jednak wewnętrzne procedury są często

uważane za mało skuteczne, przez co osoby dotknięte takimi działaniami w wielu wypadkach wykorzystują media do nagłośnienia swoich problemów. Dopiero wówczas procedury przyspieszają. Niemniej takie sytuacje budują i upowszechniają etycznie negatywny obraz społeczności naukowej w Polsce.

Wystąpienie prof. Andrzeja Górskiego, Przewodniczącego Komisji do spraw Etyki w Nauce.

Prof. Górski skupił się przede wszystkim na prezentacji zadań Komisji do spraw Etyki w Nauce, która funkcjonuje od 25 lat. Zaprezentował zarówno katalog spraw Komisji wymienionych w ustawie o PAN, jak i najważniejsze dane statystyczne dot. działań Komisji. W szczególności zwrócił uwagę na efekt prac Komisji w postaci „Kodeksu etyki pracownika naukowego”. W grudniu 2024 r. opublikowane zostało jego czwarte wydanie. W najnowszym wydaniu Kodeksu ujęte zostały kwestie dot. stosowania sztucznej inteligencji. W myśl Kodeksu stosowanie sztucznej inteligencji w pracy naukowej jest dopuszczalne, jednak praca naukowa musi zawierać obowiązkowo informacje o jej wykorzystaniu. Ponadto prof. Górski podkreślił potrzebę kształcenia w zakresie etyki w nauce. Jest to ważny element w kształtowaniu świadomości i właściwych (etycznych) postaw, jednak w naszym kraju on nie występuje.

Wystąpienie prof. Hanny Paluszkiewicz, Przewodniczącej Komisji Dyscyplinarnej RGNiSW.

Prof. Paluszkiewicz zwróciła uwagę, że w ramach dyskusji powinno się również uwzględnić dodatkowe pytania i kwestie:

- czy perspektywa poniesienia odpowiedzialności dyscyplinarnej przez nauczyciela akademickiego może być instrumentem kształtującym właściwe postawy etyczne?,
- czy karać za nieetyczne zachowania/działania?
- jeśli karać, to w jaki sposób i jak surowo?
- nieuchronność kary i szybkość postępowania dyscyplinarnego są istotniejsze niż wymiar i forma kary.

W chwili obecnej przepisy dot. postępowań dyscyplinarnych mają do zrealizowania kilka rodzajów celów:

- cel ochronny (zapewnienie ochrony dobra prawnego, tj. zapewnienie wykonywania zadań publicznych przez organizację (środowisko akademickie),
- cel ogólnoprewencyjny (odstraszający),
- cel afirmacyjny (utrwalanie pożądaných standardów postępowania, promowanie zachowań zgodnych z prawem i etyką zawodową),
- cel represyjny (kara, prewencja indywidualna).

Przed wprowadzeniem ewentualnych zmian w przepisach prawnych dot. postępowań dyscyplinarnych należy doprecyzować, jaki ma być cel zmian i co chcemy osiągnąć. Muszą to być kompleksowe przepisy.

Zdaniem prof. Paluszkiewicz sytuacja przekroczyła granicę możliwości samooczyszczania przez środowisko naukowe, tzn. nie jest ono w stanie samo zwalczyć nieetycznych zachowań zakazami.

Prof. Pałys, konkludując wystąpienie prof. Paluszkiewicz, również zwrócił uwagę na bezradność środowiska wobec nieetycznych zachowań. Poszukiwanie rozwiązania dla występujących problemów w procedurze to tylko jedna ze ścieżek do rozwiązania. Ważne jest także budowanie standardów etycznych w środowisku. Niestety, dla większości osób u progu kariery akademickiej jest to wiedza nabywana intuicyjnie

i wyrywkowo, przy okazji obserwowania zachowań bardziej doświadczonych naukowców. W takich warunkach środowiska tolerujące niskie standardy etyczne zaszczipiają je kolejnemu pokoleniu naukowców.

Wystąpienie prof. Ewy Gruzy, Przewodniczącej Komitetu Polityki Naukowej.

Prof. Gruza zauważyła, że podczas pandemii wyszły na jaw wszystkie problemy związane z postępowaniami dyscyplinarnymi. Zaczęto traktować kwestię odpowiedzialności w postępowaniach dyscyplinarnych w kategoriach para-karnych / para-sądowych. W postępowaniach dyscyplinarnych nakazuje się stosowania przepisów KPK, a jednocześnie uczestnicy tego postępowania („nieprofesjonalni”) nie znają tych przepisów i nie potrafią ich stosować, co doprowadziło same postępowania do absurdu.

Prof. Gruza przedstawiła propozycje, które pojawiały się już w środowisku naukowym, dot. usprawnienia postępowania dyscyplinarnych, w tym m.in.:

- wyprowadzenie postępowań dyscyplinarnych poza uczelnie dla zachowania większej przejrzystości i obiektywizmu;
- stworzenie profesjonalnego korpusu rzeczników dyscyplinarnych prowadzących postępowania
- wprowadzenie dla rektorów obowiązku wydania nie tylko decyzji o wszczęciu, ale i postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, od którego będzie się można odwołać,
- wprowadzenie mechanizmów dyscyplinujących (zobowiązujących do działania) również dla członków komisji dyscyplinarnych,
- wprowadzenie krótkich (obowiązkowych) terminów podejmowania działań,
- wprowadzenie przepisów przygotowanych i dostosowanych specjalnie tylko do postępowań dyscyplinarnych
- wprowadzenie zmian odnośnie do formy i terminów doręczenia wezwań,
- ograniczenie roli rektorów w postępowaniach.

Po tym wystąpieniu prof. Pałys otworzył dyskusję i przekazał głos członkom RG i gościom uczestniczącym w posiedzeniu. W dyskusji wzięli udział:

Prof. Stanisław Kistryn – wyraził swoje poparcie dla tezy, że jednym ze sposobów przeciwdziałania nieetycznym postępowaniom jest edukacja. Trzeba wskazywać właściwe zasady postępowania, edukować młodych naukowców, czym jest postępowanie etyczne i jak reagować na „małe” odstępstwa („duże” objęte są odpowiednimi przepisami). Jest to jednak bardzo trudne, ponieważ już od początku młodzi naukowcy bywają „uczeni” nieetycznych zachowań przez swoich przełożonych.

Prof. Alicja Przyłuska-Fischer – podkreśliła, że etyka to nie jest prawo. Często bardzo szybko przechodzi się od wrażliwości etycznej do formalnej weryfikacji – „czy są dokumenty, czy nie”. Ważne są oba elementy: etyka i wiedza fachowa (prawna). Stąd też wyprowadzenie postępowań dyscyplinarnych poza uczelnie wydaje się rozsądne, jednak konieczne jest znaleźć takie rozwiązanie, aby nie stało się to wyłącznie „prawniczą jurysdykcją”. Jednocześnie zaznaczyła, że na nic zda się edukacja i wskazywanie właściwych zasad postępowania, jeśli przełożeni, a nawet rektorzy uczelni, sami łamią te zasady.

Prof. Jakub Urbanik – wyraził poparcie dla koncepcji wyjęcia postępowań dyscyplinarnych poza uczelnie. Ważne jest, aby były one oparte na podstawowych zasadach procesowych. Jednocześnie zwrócił uwagę na brak ostracyzmu społecznego w stosunku do osób, które postępują nieetycznie.

Prof. Jerzy Zwoździak – zwrócił uwagę, że powodem nieetycznych zachowań są czasami „błędnie” skonstruowane wewnętrzne (środowiskowe) procedury, np. fałszowanie dokumentów dla spełnienia wymogów, które sami wcześniej stawiamy. Widoczny jest dysonans między oczekiwaniem od innych etycznych zachowań, podczas gdy sami wcześniej swoją postawą zaprzeczamy tym zasadom. Nierzadko spotykamy się z aprobatą nieetycznych działań osób sprawujących wysokie funkcje w uczelni – po zakończeniu swoich kadencji bywają one „premiowane” zajmowaniem ważnych stanowisk dla życia naukowego uczelni (i nie tylko), mimo niewystarczającego spełniania kryteriów merytorycznych.

Prof. Grażyna Borkowska – przyznała, że kluczowe jest nauczanie etyki, np. w formie analizy przypadków literackich (a nie prawniczych), gdzie jest wolność wyboru. Literatura może pokazać komplikacje takich sytuacji. Równie istotną kwestią do analizy jest to, czy i jakie działania powinno się podejmować wobec osób rzucających nieprawdziwe oskarżenia.

Kamil Bonas wyraził przekonanie, że postępowania dyscyplinarne powinny ulec profesjonalizacji. Często sam skład komisji dyscyplinarnych budzi wątpliwości. Rektorzy uczelni powinni zostać „uwolnieni” od ciężaru decyzji o rozpoczęciu prowadzenia spraw, a rzecznicy dyscyplinarni i rzecznicy akademicki także powinni zostać wyłączeni poza uczelnie (obecnie są to osoby powoływane przez rektorów).

Prof. Jan W. Wiktor – zwrócił uwagę, że należy podchodzić do kwestii etyki z pozycji „JA” – etyka to zbiór wartości, które powinny cechować nasze zachowania, naszą grupę (naukowców). Należy zdecydowanie reagować na nieetyczne zachowania. Przede wszystkim powinno się podejmować działania „zaradcze”, np.:

- upowszechnianie i edukację - etyka jest regulatorem zachowań społecznych i osobistych, uzupełnia normy prawne, które nie mogą być łatwo sformalizowane,
- wymogi formalne np. przy zawieraniu umowy o pracę naukowiec powinien podpisywać oświadczenie o zapoznaniu się z zasadami określonymi w Kodeksie etyki pracownika nauki.

Prof. Barbara Rymsza – wyprowadzenie z uczelni postępowań dyscyplinarnych poza uczelnie to bardzo dobry pomysł, jednak ważne jest, aby to nie prawnicy oceniali, co jest etyczne, a co nie (prawnicy oceniają zgodność z prawem). Warto rozważyć wprowadzenie systemu ławników w postępowaniach.

Można zidentyfikować dwa obszary, gdzie występują nieetyczne zachowania: działania dotyczące stricte sfery badawczej (fałszowanie wyników, podkradanie wyników) oraz obszar stosunków międzyludzki. Ten drugi obszar stanowi większe wyzwanie. Zapoznanie się młodego pracownika naukowego z kodeksem etyki nic nie da, jeśli potem trafia pod skrzydła przełożonego, który – choć ma być wzorem etycznych zachowań – sam daje zły przykład.

Poza przykładami nieetycznych zachowań „idącymi z góry”, w środowisku naukowym funkcjonują również mechanizmy, które wymuszają na ludziach nieetyczne zachowania (walka o stopnie, awanse, pieniądze). Dopóki nie zostanie zidentyfikowana i usunięta przyczyna, która „wymusza” na te niewłaściwe zachowania, nie będzie można uzdrowić sytuacji.

Dr Olga Witkowska-Piłaszewicz – poparła postulat profesjonalizacji postępowań dyscyplinarnych. Nawet sami rzecznicy dyscyplinarni nie zawsze postępują etycznie (konflikt interesów, przedłużanie postępowań), występuje nierówność stron postępowania (na niektórych uczelniach rzecznikami są karniści, co w przypadku braku

możliwości skorzystania przez obwinionego z profesjonalnego obrońcy oznacza, że osoba ta już na wstępie jest przegrana).

Prof. Krzysztof Zaremba – prawnicy często wręcz uniemożliwiają realizację koniecznych działań w ramach postępowań dyscyplinarnych, co powoduje pewne zniechęcenie. Głośne afery dot. nieetycznych zachowań (np. zjawisko „paper mills”) stawiają środowisko naukowe w złym świetle. Ten negatywny obraz zniechęca także do wspierania finansowego polskiej nauki. Aby temu zaradzić, trzeba nie tylko przyspieszyć postępowania wyjaśniające, ale i usprawnić komunikację. Najważniejsza jest wola i jawne pokazanie, że chcemy (my – naukowcy) rozwiązać ten problem.

Prof. Katarzyna Byrka – zwróciła uwagę na kwestię naszego postrzegania problemu nieetycznych zachowań – czy zjawisko faktycznie nasila się, czy po prostu lepiej je diagnozujemy. Być może jest to kwestia zmiany norm, a może kwestia wrażliwości: co nazwiemy etycznym, a co nieetycznym zachowaniem.

Dr inż. Janusz Szczerba – zjawisko nieetycznych zachowań należy postrzegać w trzech kategoriach: jako łamanie prawa na gruncie przepisów cywilnych i karnych, jako łamanie prawa na gruncie przepisów prawa pracy, praw autorskich itp., a także na gruncie etycznym – złamanie przysięgi doktorskiej. Szczególnie w tym ostatnim aspekcie należy uświadamiać naukowców, że skoro są ludźmi nauki, to kwestia etyki obowiązuje ich przez całe życie.

Podsumowując dyskusję:

Prof. Górski jeszcze raz podkreślił, że potrzebna jest dydaktyka w dziedzinie etyki w nauce. Etyka polega nie tylko na uczeniu jak się zachować, ale także zjawisk/działania w procesie badawczym. Etyka w nauce powoli ewoluuje, aby zajmować się sprawami, które wcześniej nie istniały (np. w związku z rozwojem technologii).

Prof. Paluszkievicz zwróciła uwagę, że zgodnie z ustawą PSWiN nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej „za czyn uchybiający obowiązkom nauczyciela lub godności zawodu”. Mowa jest zatem nie o etyce, a o godności zawodu. Nauczyciel akademicki, powinien mieć tę godność w sobie („gorset moralny”).

Odnosząc się zaś do spotykanych postulatów dot. zapewnienia pokrzywdzonemu ochrony na etapie postępowania przed komisją dyscyplinarną podkreśliła, że wdrożenie niektórych rozwiązań jeszcze bardziej wydłuży te postępowania.

W związku z tym, że postępowanie dyscyplinarne nie jest postępowaniem karnym, to pewien standard gwarancji (niższy niż w KPK) powinien zostać wdrożony. Można ułożyć stosowne rozwiązania (gwarancje) efektywnie, praktycznie i zgodnie z konstytucją, ale trzeba pamiętać, że wpłynie to również na wydłużenie postępowań.

Prof. Gruza podkreśliła słuszność koncepcji wyprowadzenia postępowań dyscyplinarnych poza uczelnie. Powinno się stworzyć profesjonalny korpus rzeczników dyscyplinarnych, skład komisji powinien stanowić reprezentację środowiska, można również stworzyć korpus obrońców z urzędu uczestniczących w postępowaniach.

Profesjonalizm to przejście do kodeksu postępowania dyscyplinarnego, który będzie wymuszał pewne zachowania, ale będzie również napisany przystępnie dla wszystkich.

Prof. Pałys przedstawił najważniejsze wnioski z dyskusji, tj.:

- wykorzystanie postanowień KPK w postępowaniach dyscyplinarnych wymaga dalszych prac i analiz,
- potrzebna jest analiza sensowności prowadzenia postępowania dyscyplinarnego równolegle do toczącego się w danej sprawie postępowania sądowego,
- w małych instytucjach (zatrudniających niewielu pracowników) – trudno jest znaleźć niezależnych rzeczników dyscyplinarnych (tj. bez żadnych powiązań ani konfliktów interesów),
- propozycje rozwiązań, które umożliwiłyby prowadzenie spraw poza daną instytucją, wymaga analizy
- konieczne jest zwiększenie roli dydaktyki w zakresie zasad etycznych oraz podkreślanie znaczenia etycznego postępowania przełożonych jako wzorów zachowań.

Prof. Pałys podziękował prelegentom i dyskutantom. W szczególności podziękował prof. Paluszkiewicz i prof. Gruzie za deklarację dot. opracowania kodeksu postępowania dyscyplinarnego, który wymuszałby pewne zachowania i był napisany przystępnie dla wszystkich i który Rada mogłaby opatrzyć swoimi rekomendacjami. Poprosił także o zgłaszanie propozycji rozwiązań, które znalazłyby się w dalszych pracach i rekomendacjach RG.

Prof. Pałys zakończył część otwartą posiedzenia i po przerwie przeszedł do części wewnętrznej.

IV. Przyjęcie protokołu z XXXVIII posiedzenia prezydium RGNiSW (4 czerwca 2025 r.)

Prezydium przyjęło jednogłośnie protokół z XXXVIII posiedzenia prezydium RGNiSW, które odbyło się 4 czerwca 2025 r.

V. Informacje i sprawy bieżące

W ramach informacji i spraw bieżących prof. Pałys przedstawił następujące informacje:

- trwa dyskusja dotycząca ewaluacji, na 18 lipca br. zaplanowane jest spotkanie (on- line) pani minister Karoliny Ziolo-Pużuk z przedstawicielami RG,
- Ministerstwo Finansów przekazało do RG odpowiedź na uchwałę nr 177 dot. uproszczenia raportowania wynagrodzeń w umowach – MF nie uwzględniło w projekcie uwag RG,
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przekazało do RG pozytywną odpowiedź na pismo (przygotowane przez p. Annę Grzegorczyk) dot. kwalifikowalności wynagrodzenia w projektach finansowanych ze środków UE. MFIPR poinformowało, że o kwalifikowalności wynagrodzenia decyduje cel i warunki wynagrodzenia, a nie kwestia uregulowania wynagrodzenia w regulaminach wewnętrznych uczelni,
- wystosowano pismo do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o możliwe wcześnie informowanie o terminach i liczbie ogłaszanych w danym roku konkursów w ramach programów Ministra,
- w związku z trwającymi pracami nad rekonstrukcją rządu przedstawiciele instytucji reprezentujących środowisko naukowego (w tym prof. Pałys) wystosowali na piśmie postulat w sprawie samodzielności MNiSW, tj. prośbę by nie łączyć MNiSW z innymi ministerstwami,

- bieżące informacje o pracach w Zespole dot. polityki naukowej państwa.

Ponadto prof. Borkowska poinformowała o planowanych naborach w ramach KPO, w których mają znaleźć się znaczne środki dla obszaru medycznego.

VI. Zaopiniowanie projektów aktów prawnych

Prof. Pałys, poinformował, że Rada otrzymała do zaopiniowania następujące akty prawne:

- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadanie publiczne oraz niektórych innych ustaw - projekt opinii przygotowała Komisja Ekonomiczno-Prawna (KEP).

Prof. Wiktor przedstawił projekt uchwały z pozytywną opinią RG. Celem projektu jest przede wszystkim dostosowanie przepisów krajowych do przepisów UE. Polska ma na tym polu wiele do zrobienia: Polska zajmuje 24 miejsce w rankingu DESI i 22 pod względem cyfryzacji usług publicznych.

Projekt uchwały został przyjęty jednomyślnie;

- projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym oraz ustawy - Prawo oświatowe – projekt opinii przygotowała Komisja Kształcenia (KK) w konsultacji z KEP.

Prof. Krzysztof Diks zaprezentował najważniejsze informacje dot. projektu ustawy. Jest to ważny akt prawny mający chronić małoletnich przed różnymi zagrożeniami, doprecyzowane są wcześniej funkcjonujące już pojęcia (dla lepszej interpretacji), a także wprowadza zmiany m.in. w zakresie obowiązków dot. weryfikacji danych o karalności. Obie Komisje pozytywnie zaopiniowały przedmiotowy projekt ustawy.

Uchwała (po korekcie redakcyjnej) została przyjęta jednomyślnie;

- poselski projekt ustawy o związkach partnerskich oraz poselskiego projektu ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o związkach partnerskich – projekt opinii przygotowała KEP.

Prof. Wiktor przedstawił informację na temat projektu. Projekt wprowadza do polskiego systemu prawa instytucję „związku partnerskiego” (legalizacja), definiuje istotę związku, określa zasady zawarcia/rozwiązania/ustania, prawa i obowiązki osób, stosunki majątkowe między osobami. Biorąc pod uwagę argumentację merytoryczną i formalną KEP zarekomendowała pozytywną opinię RG w tej sprawie

Uchwała została przyjęta jednomyślnie;

- projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw – projekt opinii przygotowywała KK.

W opinii KK projekt nie dot. obszaru nauki i szkolnictwa wyższego. Przygotowany zostanie list do MEN z informacją o braku opinii odnośnie tego projektu.

VII. Działania w sprawie innych dokumentów i aktów prawnych

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (nr UDER70 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM) w sprawie zawieszenia kształcenia doktorantów i dostępu do infrastruktury – projekt opinii przygotowała Komisja Nauki (KN) w konsultacji z KEP).

Prof. Borkowska przedstawiła podstawowe informacje na temat proponowanych zmian: możliwości objęcia doktorantów ubezpieczeniem społecznym i uzyskiwania przez nich świadczeń, np. z tytułu choroby, macierzyństwa czy wypadków przy pracy oraz możliwości korzystania z infrastruktury badawczej. Skuteczność wdrożenia projektowanych rozwiązań będzie jednak zależeć od ich odzwierciedlenia w regulaminach szkół doktorskich – z jednej strony wiąże się to z elastycznością w dostosowaniu przepisów do specyfiki poszczególnych jednostek, z drugiej – znacznym zróżnicowaniem między jednostkami.

KN i KEP przygotowały pozytywną opinię ws. projektu. Podczas dyskusji zaproponowano wprowadzenie w projekcie uchwały zmiany dotyczącej autonomii podmiotów prowadzących szkoły doktorskie.

Uchwała (z uwzględnieniem ww. zmiany) została przyjęta jednomyślnie.

2. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (nr UDER72 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM) w sprawie potwierdzanie dyplomów – projekt opinii przygotowała KK.

Prof. Diks przedstawił cele projektowanej zmiany (możliwość potwierdzania dyplomów kandydatów do pracy i tym samym weryfikację ich kompetencji (formalnych wymogów). KK przygotowała projekt uchwały z pozytywną opinią RG wraz z sugestią zwiększenia opłaty za każde wydane zaświadczenie z 1 % płacy minimalnej do 2,5 %.

Uchwała została przyjęta przez członków przy jednym głosie wstrzymującym się.

VIII. Sprawy różne i wolne wnioski

W ramach spraw różnych prof. Pałys przedstawił następujące informacje:

- podczas urlopu zastępować przewodniczącego RG będą: prof. Borkowska – od 21 do 31 lipca br., a następnie prof. Kistryn od 1 do 18 sierpnia;
- do członków RG przesłany został projekt stanowiska RG ws. ewaluacji. Członkowie RG zaakceptowali projekt stanowiska. Podczas posiedzenia projekt został jeszcze uzupełniony o informację dot. celu ewaluacji. Projekt stanowiska po zmianie został poddany głosowaniu – projekt został przyjęty jednogłośnie;
- wpłynęło pismo dot. prac nad aktualizacją dokumentu strategicznego Polityka Naukowa Państwa (PNP). Organizowany jest zespół, który ma stworzyć PNP w nowym wydaniu. Zespół ma działać od września br. W zespole mają uczestniczyć przedstawiciele MNiSW, PAN, Sieci Badawczej Łukasiewicz, NAWA, NCBiR, NCN. K. Bonas zwrócił uwagę, że w składzie zespołu nie będzie przedstawicieli młodych naukowców, doktorantów i studentów mimo planów ukierunkowania nowej PNP na młodych naukowców. W pracach zespołu ma uczestniczyć również jeden przedstawiciel RG. Prof. Pałys zgłosił kandydaturę prof. Jarosława Górniaka, Prorektora UJ. Prof. Kistryn przedstawił krótko sylwetkę prof. Górniaka. Członkowie Prezydium RG poparli zgłoszenie kandydatury prof. Górniaka.

Ponadto prof. Byrka poinformowała o opublikowaniu drugiego raportu dot. kształcenia psychologicznego w Polsce. Najważniejsze wnioski w raporcie:

- zauważalna jest tendencja wzrostowa w zakresie liczby studentów psychologii,
- bardzo mały przyrost osób ze stopniami i tytułami naukowymi w tej dyscyplinie,
- więcej jest osób studiujących na kierunkach praktycznych niż ogólnoakademickich,
- więcej osób studiuje w trybie niestacjonarnym
- wiele osób kształci się i odbywa praktyki w formie on-line,

- wg danych z Polskiej Komisji Akredytacyjnej – w latach 2019-2024 prawie 60 % wniosków o otwarcie kierunku pochodziło z uczelni nieakademickich, a z tych aż 68 % wniosków odrzucono.

Prof. Byrka poinformowała, że przygotowane zostały standardy kształcenia w tym obszarze, jednak od stycznia czekają na decyzję kierownictwa MNiSW.

Prof. Pałys zaproponował, aby RG skierowała do Ministra Nauki prośbę o informację, jaki jest stan prac i kiedy można się spodziewać wdrożenia tych standardów. Prof. Byrka przygotowuje list.

IX. Zamknięcie posiedzenia

Prof. Pałys podziękował uczestnikom za udział w obradach i zamknął posiedzenie.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Marcin Pałys

Załączniki:

1. Porządek obrad